

ה"ת 4544/07/14 - אבי ברק, מרים בכור, שניר שמואל בכור, שי בכור, אבישג בכור נגד מדינת ישראל - משטרת ישראל - לה"ב 433

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 4544-07-14 ברק ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני מבקשים
כב' סגן הנשיאה, שמעון שטיין
1. אבי ברק
2. מרים בכור
3. שניר שמואל בכור
4. שי בכור
5. אבישג בכור

נגד משיבה
מדינת ישראל - משטרת ישראל - לה"ב 433

החלטה

רקע ועובדות:

1. לפני בקשת המבקשים להחזרת תפוסים וביטול צווים שהוטלו מכוח סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), התשכ"ט 1969 (להלן: "הפקודה") ומכוח סעיף 21 לחוק לאיסור הלבנת הון, התש"ס 2000 (להלן: "החוק לאיסור הלבנת הון") לצורך חילוט עתידי שניתן במסגרת תיק זה ביום 14.5.14.

2. המבקשים עותרים להורות למשיבה על החזרת התפוסים הבאים:

- א. רכב מסוג אאודי מדגם Q7 מס' רישוי 6211173 מודל 2011 ואשר שייך למבקש 1.
- ב. אופנוע שבבעלות המבקשת 2 ובשימוש של המבקש 3 שנתפס בעת מעצרו של המבקש 3.
- ג. צו המורה על הסרת הקפאות חשבון הבנק של המבקש 3.
- ד. תכשיטים השייכים למבקשת 5.

עמוד 1

3 המבקשים 3-4 הינם אחים, אשר נעצרו בימים 14.5.14 ו-16.5.14, בהתאמה, בחשד לביצוע עבירות של ארגון הגרלות והימורים, הלבנת הון, עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה ושיבוש מהלכי משפט. המבקשת 5 הינה אשתו של המבקש 4.

המבקש 4 עוכב על ידי המשטרה ביום 28.4.14, נחקר בגין עבירות של ניהול הגרלות והימורים, בוצע חיפוש בביתו ונתפס רכוש, הכולל בין היתר תכשיטים רבים בעיקר השייכים למבקשת 5.

4. המבקשת 2 הינה אמם של המבקש 3 ו-4 והמבקש 1 הינו אחיה של המבקשת 2 ודודו של המבקש 4.

5. **לעניין הרכב:** בעת מעצרו של המבקש 4 (להלן: "שי"), נתפס רכב מסוג אאודי, אשר היה בשימוש, לסירוגין, במהלך החודש עובר למעצרו. לטענת המבקש, אין כל מחלוקת כי הרכב שנקנה בחודש מרץ הינו בבעלות המבקש 1, ושולם על ידו, כאשר על חלק מעלות הרכב שילם המבקש 1 בכרטיס אשראי. עד לאחרונה כאשר נקלע למצוקה כלכלית החליט לנסות ולמכור את הרכב. מאחר שהמבקש 1 לא עשה ברכב כל שימוש, הוא נחלץ לעזרת אחיינו שי, שהיה נטול כלי תחבורה ונתן לו את הרכב לצורך שימוש האישי, עד שיימכר הרכב.

6. לטענתו של שי, עשה ברכב שימוש לצרכי נסיעות אישיות בלבד, ולא היה שימוש ברכב לביצוע העבירות המיוחסות לו, אין כל מחלוקת כי המבקש 1, כלל אינו מעורב בביצוע העבירות וכי הרכב שייך לו, על כן המשיבה אינה יכולה להעלות טענה בדבר חילוט עתידי.

בדיון שהתקיים ביום 20.7.14, הוסיפה ב"כ המבקש לעניין הרכב כי הרכב רובו משועבד לבנק ולא יכולה להיות מחלוקת כי אינו קשור לעבירה. כל המסמכים מוחזקים בידי המשיבה, ולאחר הפחתת השעבוד הרכב יהא שווה 174,000 ₪.

7. **לעניין האופנוע:** האופנוע נרכש על ידי המבקשת ומצוי בבעלותה, לצורך שימושיו של המבקש 3 (להלן: "שניר"), האופנוע נתפס בעת מעצרו של שניר, אין חולק כי המבקשת 2 רכשה את האופנוע בכסף שהיה ברשותה ובאמצעות הלוואה שקיבלה ממקום עבודתה. המשיבה עומדת על הפקדת סכום השווה לערכו המלא של האופנוע על מנת לשחררו, על פי הפסיקה לא נהוג להפקיד את הסכום המלא. כמו כן, אין מקום לקיים דין השווה לגבי אופנועים כנהוג במכוניות. אופנועים מאבדים מערכם באופן משמעותי ביותר משנה לשנה, וכן עלות ביטוח מקיף עליהם אינו משתלם בשל העלויות הגבוהות במיוחד. כמו כן, על המשיבה להוכיח כי המשיב 3 השתמש באופנוע לביצוע העבירות, לצורך חילוט עתידי.

אשר על כן, עותר שניר, להורות על השבת האופנוע בתנאי הפקדה של 20% מערך האופנוע בלבד.

8. **לעניין חשבון הבנק:** המשיבה הקפידה את חשבון הבנק של שניר, אשר עבד כשכיר בחברת פרי פייד כארד בע"מ, החל מיום 7.3.13 וקיבל שכר שעמד על כ - 7,000 ₪ ומעלה (במועד הדיון שהתקיים ביום 20.7.14, הציגה ב"כ המבקש מכתב פיטורין). חשבון הבנק משמש לצורך ההתנהלות היומיומית, קיימת בו יתרה שאינה גבוהה שמקורה בהפקדת שכר עבודתו. אין בחשבון כל חסכונות כספיים או סכומי כסף שאינם מוסברים ויש לשחרר את חשבון הבנק.

9. **לעניין התכשיטים:** התכשיטים אשר היו מצויים בידי בני הזוג הינם תכשיטים אשר התקבלו ברובם על ידי משפחותיהם וחבריהם, כנהוג אצל בני העדה הגרוזינית והמרוקאית במהלך מסיבת האירוסין שלהם, מסיבת החינה, החתונה ובעקבות הולדת בנם הבכור וחלקם מצויים בידי המשפחה מזה דורות רבים. הערך הסנטימנטלי עולה עשרות מונים על ערכם הכספי. המבקשים, בניגוד להוראות החוק, לא נמסרו להם העתקים מהצווים ודוחות החיפוש, למעט אישורים בדבר תפיסה שמספרם 262253 ו - 513962 ואישור נוסף שמספרו איננו ברור והם מבקשים מבית המשפט כי יורה למשיבה להעביר העתקים מכל הצווים שניתנו כנגד רכושם.

10. לטענת המשיבה, באשר לרכב, הרי שהיא הפנתה לנספח 11 שעניינו עדות ישירה, ששי הגיע אל העדה עם הרכב ועל כן, בוצע ברכב שימוש לביצוע עבירה ודין הטענה להידחות.

לעניין האופנוע, טענה המשיבה כי האופנוע שימש לביצוע עבירות הימורים על ידי שי, לא ניתן לנתק בין המשיבים 3-4, המשיב 4, שי הוא שרכש את האופנוע למשיב 3 והוא נרשם על ידי האם כפיקציה, כשבועיים לאחר רכישתו.

באשר לחשבון הבנק, המשיבה אינה מתנגדת לשחרור חשבון הבנק וסך של 7,000 ₪ מתוך היתרה של 17,300 ₪, לגרסתה יש הפקדות לא ברורות ואין לשחרר את מלוא הסכום.

באשר לתכשיטים, המשיבה מתנגדת לשחררם ואין רלוונטיות לעובדה כי לא נרכשו כתוצאה מביצוע עבירה.

דין והכרעה:

מקור הסמכות לחלט ולעקל כספים ורכוש

11. המקור הנורמטיבי לתפיסת חפץ והחזקתו בידי המשטרה, מצוי במסגרת הוראות חוק העונשין, התשל"ז 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), סעיף 32 (א) לפקודה, במסגרת התפיסה כרוכה גם פגיעה בזכות הקניין של הבעלים, המעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

סעיף 32 לפקודה זו לשונו:

עמוד 3

"סמכות לתפוס חפצים:

א. רשאי שוטר לתפוס חפץ אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

12. קיימות חמש חלופות העשויות, כל אחת, לשמש מקור סמכות לתפיסת חפץ, וזאת כאשר קיים יסוד סביר להניח אחד מאלה:

א. באותו חפץ נעברה עבירה;

ב. עומדים לעבור עבירה;

ג. החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי של עבירה;

ד. החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה;

או

ה. ניתן כאמצעי לביצועה.

כל אחת מן החלופות האמורות עשויה לשמש מקור נפרד לתפיסת חפץ, וכל אחת משקפת תכלית מיוחדת לה. איתורה של החלופה הרלבנטית, שלשם השגתה נתפס החפץ, חשובה לא רק לצורך בחינת השאלה האם המשטרה השתמשה כראוי בכוח הנתון בידיה, אלא גם לצורך התחקות אחר התנאים הראויים לצורך שחרור החפץ והחזרתו לבעליו בתקופת הביניים שבין מועד התפיסה לבין סיום הליכי החקירה או המשפט. (בש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 12.3.06 (להלן: "לרגו").

13. בנסיבות מסוימות, תפיסתו של חפץ, נועדה לקיום תכליות חשובות וראויות מבחינה חברתית ומשפטית. המחוקק קבע מנגנונים מספר שתכליתם להבטיח ככל שניתן את ההגנה על זכות הבעלים ולמנוע פגיעה שרירותית בה שלא לצורך. כן נקבעה מגבלת זמן שבו מותרת שלילתו של החפץ מידי בעליו והחזקתו בידי המשטרה. במקרים מסוימים נדרשת התערבות שיפוטית על ידי צו המתיר את המשך החזקת התפוס.

"תפיסה בפועל של הרכוש היא האמצעי הדרסטי ביותר להשגת התכלית של האפשרות לחלט בעתיד. היא שוללת מן הבעלים שהועמד לדין ובטרם נחרץ דינו, את השימוש בכלי הרכב בעצמו או באמצעות אחרים למשך תקופה ארוכה, וזאת כאמצעי בטחון

...

הפגיעה ברכושו של אדם על ידי נטילתו ממנו, על מנת להבטיח אפשרות חילוט בעתיד היא פגיעה ברכושו ובקניינו ולפיכך יש לנקוט אותה רק כאמצעי אחרון ובהיעדר אמצעים חלופיים להבטחת אותה תכלית. כך יש לעשות בהשראת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו וכך יש לעשות על פי עקרון המידתיות המקובל עלינו..." (בש"פ 7715/97 חג'ג' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (1) 14).

14. אחת המטרות העיקריות לתפיסת חפץ בידי המשטרה נועדה למצב בו קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ "עומדים לעבור עבירה". תכלית זו היא, ביסודה, מניעתית, ונועדה להקשות על העברין המיועד להוציא מן הכח אל הפועל את תכניתו הפלילית. (רע"פ 1792/99 אלי גאלי נ' משטרת ישראל, פ"ד נג (3), 312, 322).

"פירוש זה מתחזק בשוותנו נגד עינינו את תכליתו של החוק. והיא: הקניית סמכות למשטרה לתפוס חפץ במקום שיש יסוד סביר להניח כי אותו חפץ עשוי לשמש בעבירה, ובמטרה למנוע מבעליו יכולת לעבור בו עבירה נצפית. הגיונו של החוק מדבר בעד עצמו. אם אמנם "יש... יסוד סביר להניח" כי בחפץ פלוני עומדים לעבור עבירה, היעלה על הדעת כי המחוקק יעמוד מנגד ויחריש? נוכח הדברים המפורשים שבסעיף 32(א) לפקודת החיפוש, הנקבל כי המחוקק ימנע את המשטרה מתפיסת נכס במקום בו יש יסוד סביר להניח כי עומד הוא - אותו חפץ - לשמש בביצועו של פשע? הקושיה קושיה, והתשובה בה".

15. הסעיפים הרלוונטיים הנוספים לצורך הכרעה בעניינו, מוסדרים אף הם בפרק הרביעי של הפקודה שכותרתו תפיסת חפצים, בהם סעיפים 39+34 לפקודה.

16. תפיסה לצורך חילוט

מקור הסמכות לתפוס חפצים כדי להבטיח את אפשרות חילוטם בסיום המשפט נקשרת להוראת סעיף 39 לפקודה. התכלית הזו, צופה פני עתיד ההליך המשפטי וסיומו, התפיסה מיועדת לאפשר למערכת לממש את סמכות הענישה באמצעות חילוט החפץ במסגרת העונש שייגזר על העברין, וכן משקפת את הגישה ולפיה פגיעה בזכות הקניין אפשרית מקום בו החפץ הוכתם בעבירה.

סעיף 39 לפקודה זו לשונו:

"צו חילוט

(א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם".

17. תפיסת חפץ לצורך הצגתו כראייה במשפט

עמוד 5

מקור סמכות אפשרי לתפיסת חפץ נועד לאפשר את שימורו לצורך הצגתו כראייה במשפט.

18. הסמכויות שמעניק החוק לגורמי אכיפת החוק לפעול כנגד אדם בטרם הכרעה משפטית בדבר אחריותו הפלילית טעונות קושי מובנה, מחד; ההנחה הבסיסית שלפיה מעצרו של אדם לצורך חקירה או עד תום ההליכים היא מאחר שקיים יסוד סביר להניח כי הוא עבר עבירה פלילית, עצמה אשר משתנה עם התפתחות ההליך הפלילי. בשלב הראשון, העצמה פחותה, וככל שההליך מתקדם ונאספות הראיות, העצמה מתחזקת. בשלב הזה, עולה שאלת האיזון הראוי, בין מידת הפגיעה ההכרחית בנאשם או בנחקר, לצורך השגת התכליות הנעוצות באינטרס הציבורי, לבין זכותו של אדם לממש זכויות היסוד הנתונות לו בטרם ההכרעה בשאלת אחריותו הפלילית וביניהן הזכות לחירות, לשוויון, לקניין (עניין לרגו, עמ' 7).

"שיקולי האיזון הנדרשים לעניין פגיעה בחירות האישית של נחקר או נאשם אינם בהכרח זהים לאלה החלים באשר לפגיעה בזכות הקניין, בשל עוצמתם השונה של זכויות יסוד אלה במדרג זכויות האדם. עם זאת, קווי הבחינה ומסגרת הניתוח החוקתי דומים אלה לאלה, בשל התכלית המשותפת העומדת ביסוד חובת האיזון: להגביל את מידת הפגיעה באדם - הן בגופו והן ברכושו, עד למינימום ההכרחי הנדרש להשגת האינטרס הציבורי. כך הוא לעניין מעצר אדם, וכך הוא לעניין תפיסת חפצים בטרם נשפט והורשע (בש"פ 537/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פד"י מט (3), 355, 405, 427-428, דנ"פ 23165/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט (4) 589, 649)

אלו דבריו של בית המשפט (מפי הנשיא ברק) בדיון הנוסף בפרשת גנימאת (שם, עמ' 649):

"במדינה דמוקרטית, אשר הציבה בראש חוקתה את הצו כי "זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו, ובהיותו בן חורין" (סעיף 1 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו) מעצר ללא משפט צריך להתקיים רק במקרים חריגים ומיוחדים. הכלל הוא החירות. המעצר הוא החרגי. הכלל הוא החופש. המעצר הוא החרגי. כך לגבי כל מקרה של שלילת חירות וחופש ללא משפט והרשעה... המיוחדות והחריגות עליה אני עומד אינה משקפת מספרים; היא משקפת מנטליות, נקודת מוצא, ותפיסה חוקתית. היא אינה משקפת תפיסה כמותית. היא מבטאת תפיסה איכותית. היא מבטאת גישה הרואה במעצר עד תום ההליכים אמצעי אחרון ולא אמצעי ראשון. היא משקפת תפיסה הבודקת בשבע עיניים, אם נשקפת סכנה אם הנאשם ישוחרר, והיא בוחנת היטב אם אין מקום לתחליף מעצר. זוהי החובה החוקתית המוטלת עלינו. אפילו מוצדק הוא לפגוע בחירות, הפגיעה לעולם אינה צריכה להיות מעבר לנדרש".

כך הוא לגבי מעצר הפוגע בחירותו האישית של האדם. וכך הוא לגבי שלילת זכות הקניין מהאדם, בטרם הוכרע אם החפץ "נגוע" בכתם העבירה. ההקבלה בתפיסה החוקתית לגבי השניים נהירה על פניה. כשם שלעניין מעצר תיבחן השאלה האם קימת עילת מעצר, ואם כן, האם ניתן להגשים את תכליתו באמצעות חלופה שפגיעתה פחותה, כך הוא ביחס להמשך החזקת חפץ תפוס. יש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בידי המשטרה; ואם כן, האם ניתן להגשים את תכלית התפיסה באמצעות שחרור החפץ בכפוף להגבלות מידתיות אשר תגשמה את התכלית הטמונה בתפיסה, בד בבד עם מיתונה והחלשתה של הפגיעה בזכות הקניין של האדם. השאלה היא, במילים אחרות, אם

קימת "חלופת תפיסה" אשר תגשים את מטרת התפיסה בדרך שתפגע פחות בזכות קניינו של בעל הזכויות בנכס. (עניין לרגו, עמ' 8).

19. קיומה של עילת לתפיסת חפץ, אינה כדין המשך ההחזקה בו בידי המדינה, המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים, מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת, אלא יש לבחון האם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה, כמו כן, נשאלת השאלה, האם יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו מעצם התפיסה והאם נמצא אמצעי מידתי שיש בו כדי לאזן כראוי בין האינטרסים השונים; הציבורי אל מול הפרטי. (בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(2) 464 (להלן: **"עובדיה"**)).

"...לא יעלם מעינינו, כי המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה ועל בית-המשפט בתשובתו לביקורת על מעשי המשטרה, לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית 'מעצרו' של הנכס, אף פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס ... לא נשלול נכס מבעליו - אם נוכל למנוע את פגיעתו הרעה שלא על דרך של מעצר" (עניין גאלי, עמ' 323).

20. פועל יוצא של הדברים האמורים הינו כי יש לבחון האם המשך החזקת התפוס בידי המשטרה משרת תכלית המשתלבת עם מקור הסמכות לתפיסה, אם נענה על שאלה זו בחיוב, עלינו לבדוק האם ניתן לשחרר את החפץ באופן ובתנאים ששיגו באופן מידתי את תכלית התפיסה מחד ואת מימוש זכות הקניין של מנגד.

21. בפרשת עובדיה שאוזכרה לעיל, נבחנו גישות משפט אחרות כאשר התברר כי העמדה הכללית הנוקטת בארצות המשפט המקובל היא, כי אף שניתן לתפוס רכוש שיש לגביו חשד כי עומדים לעבור בו עבירה, אין הרשות יכולה להמשיך ולהחזיק בתפוס ללא הגבלת זמן בהתבסס על חשד כזה, ללא פתיחה בהליכים משפטיים כלשהם. השיקולים הנשקלים בשיטות משפט אלו הם בין היתר; הסיכון לאבד את הראיה, עניינו של המשיב ברכוש והנזק שייגרם לו אם תמשיך הרשות להחזיק בו, היות הרכוש פוטנציאל ראייתי בהליך פלילי שהמדינה עשויה לנהל כנגדו תוך זמן סביר. חריג לכלל זה הוא: **"רכוש אסור בהחזקה או בר חילוט, אז ניתן להצדיק את המשך החזקתו"** (עניין עובדיה בעמ' 472).

22. לאחר תפיסת חפץ בידי המשטרה, נותן החוק בידי בית המשפט סמכות להורות, לבקשת שוטר או אדם התובע זכות בנכס, מה יעשה בחפץ בתנאים שיקבע:

סעיף 34 לפקודה זו לשונו:

"מסירת התפוס לפי צו

על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה ... או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט השלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת, כפי שורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

23. כמו כן, לעילות המפורטות בפקודת סדר הדין הפלילי, מצטרפות החשדות המיוחסים למשיב, לכאורה, לפי חוק איסור הלבנת הון, (ע"פ 8551/11 יצחק כהן נ' מדינת ישראל, תק-על 2012 (3) 5964 וכן ע"פ 2333/07 שלמה תענך נגד מדינת ישראל, תק - על 2010 (3) 343.

24. בעניינו, לסעיפים האמורים, מצטרף החוק לאיסור הלבנת הון, העוסק בתפיסת רכוש וחילוטו.

סעיף 21 לחוק לאיסור הלבנת הון, מאפשר, במקרה בו הפעולות המיוחסות למשיב מגבשות, לכאורה, את יסודות העבירה לפי החוק לאיסור הלבנת הון, לחלט רכוש בשווי רכוש שנעברה בו עבירה (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון, ניתן ביום 31.10.07 (להלן: "סיטבון"). ע"פ 2010/12 מדינת ישראל נ' מיכאלי, תק-על 2012 (1) 6054):

21. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -

(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.

(ב) לענין סעיף זה, "רכושו של הנידון" - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.

(ג) לא נמצא רכוש של הנידון למימוש צו החילוט במלואו, רשאי בית המשפט לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, שהנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה; לא יצווה בית המשפט כאמור לגבי רכוש שמימן או שהעביר הנידון לאותו אדם לפני ביצוע העבירה שבשלה הורשע, ושלגביה ניתן צו החילוט.

(ד) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש כאמור בסעיף זה אלא לאחר שנתן לנידון, לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו או בשליטתו ולמי שטוען לזכות ברכוש, אם הם ידועים, הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

(ה) טען אדם שאינו הנידון לזכות ברכוש כאמור בסעיף קטן (ד), וראה בית המשפט,

מטעמים שיירשמו, כי בירור הטענות עלול להקשות על המשך הדין בהליך הפלילי, רשאי הוא לקבוע שהדין בחילוט יהיה בהליך אזרחי; קבע בית המשפט כאמור, יחולו בהליך האזרחי הוראות סעיף קטן (ג).

(ו) בקשת תובע לחלט רכוש לפי סעיף זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, יצוינו בכתב האישום; נתגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, רשאי תובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

25. בית המשפט, בעל סמכות לצוות על חילוט רכושו של אדם, בשווי פירות העבירה, אף אם אין בידיו או בידי המאשימה/ היחידה החוקרת, להראות קשר ישיר, שלפי רכוש זה מקורו במישרין מכספי עבירה:

"משמעות הדברים היא כי מקום בו ניתנה לבית המשפט סמכות לחלט רכוש בשווי הרכוש האסור, תהא נתונה הסמכות לתפוס הרכוש עד לסיום ההליכים... מאחר שניתן לחלט גם רכוש "תמים" בהבדל מרכוש "אסור" מוענקת סמכות עזר של תפיסת הרכוש לגביו ניתן לתת צו חילוט". (ב"ש (ת"א), פרלקיטות מחוז ת"א - מיסוי וכלכלה נ' ציון דוד).

26. השאלה הנשאלת היא, האם ניתן לשחרר את הכספים והנכסים ומה הם התנאים לכך? בהינתן קיומה של עילת תפיסה מתמשכת. עלינו לאזן בין זכות הפרט למנוע פגיעה בקניינו, אל מול תכלית התפיסה. במסגרת איזון זה, יחליט בית המשפט אם ניתן לשחרר את החפץ אף שמתקיימת עילה נמשכת לתפיסתו, ואם כן - באלו תנאים וסייגים יש לעשות כן, כדי להגן על תכלית התפיסה תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של בעל הזכות בנכס התפוס (עניין גאלי, שם, עמ' 325-323; בש"פ 7023/03 אבוטבול נ' מדינת ישראל, תק-על 2003 (3) 628; בש"פ 3159/00 אסנת רבין נ' מדינת ישראל, תק-על 2000 (2) 1118).

27. התכלית הראשונה לחילוט היא תכלית הרתעתית, החילוט מבקש למנוע מצב בו חוטא יוצא נשכר ממעשה עבירתו ופוגע בתמריץ העיקרי שיש לעבריין בביצוע עבירה - כדאיות בביצוע עבירה (ע"פ 4496/04 מחג'נה נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 11.9.05).

תכלית נוספת, הינה בעלת אופי קנייני, "הוצאת בלעו של גזלן מפיו", ע"פ 7475/95 מדינת ישראל נ' בן שטרית, פ"ד נב (2) (385, 410) (1998).

28. החוק מאפשר מימוש של צו חילוט מתוך רכושו של אדם אחר, מתוך הכרת המציאות, בה לא אחת פועלים עבריינים במבט צופה פני עתיד, ומפזרים את הרכוש המשמש אותם בביצוע העבירות, או את הרכוש שצברו כפירות העבירה, בין מקורבים שונים שאין להם חלק בביצוע העבירות ועל כן, גם לא יועמדו לדין. לפיכך, עצם הבעלות של אדם ברכוש, כשלעצמה, אינה מגינה מפני חילוט. (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' יוסף (בן נסים) סיטבון, ניתן ביום 31.10.07; בש"פ 6665/02 אופק נ')

29. עוד נקבע בפרשת סיטבון לעיל, כי חרף חשיבותו של האינטרס הציבורי שבחילוט, ויהא זה מרכושו של אחר, סעד זמני נגד רכוש אינו יכול להינתן נגד מי שאינו נאשם ואין לו כל זיקה להליך הפלילי, והדברים אמורים גם במי שחולק רכוש משותף עם הנאשם, דוגמת בן זוג, ילד, הורה, שותף, למעט באותם מקרים, בהם מתקיים הסייג הקבוע בסעיף 21 (ג) לחוק לאיסור הלבנת הון. אכן, **"דווקא העובדה כי היקף הרכוש החשוף להליך החילוט הוא רחב מאוד, מחייב הדבר איזון ראוי תוך התחשבות באינטרסים אחרים, ובתוכם הגנה על זכות קניין של מי שאין לו קשר לעבירת הסמים, במיוחד נוכח ההגנה החוקתית הניתנת כיום לזכות הקניין בחוק יסוד: "כבוד האדם וחירותו" שלפיה, אין פוגעים בזכות הקניין אלא "בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסכמה מפורשת בו"** (סעיף 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו).

30. בגדר האיזון, מסמיך החוק את בית המשפט להחזיר את הרכוש לבעליו, בין אם הוא מואשם בביצוע עבירה או בין אם המדובר באדם אחר, בתנאים המבטיחים את מימוש החילוט לאחר שיסתיים משפטו של הנאשם.

31. במסגרת הדיון, הגישה המשיבה לעיון בית המשפט דוח סודי עדכני, אשר סומן במ/1 ובו פירטה את הראיות שנאספו על ידה מפרוץ החקירה, ושלטענתה מגבשות את החשד הסביר. הדוח הסודי כולל בין היתר הודעות חשודים וחקירות.

32. עיינתי בדוח הסודי ובמסמכים שהוגשו לעיוני ומצאתי כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות המיוחסות למבקשים 3-4, החשודים הרלוונטיים בפרשה, מי ברמה גבוהה יותר ומי ברמה נמוכה, ולענייני, בשלב הזה בו אנו מצויים, מדובר בחשד סביר הנדרש לפי דין.

בעניין זה אפנה לבש"פ סיטבון לעיל נקבע: **"מצויים אנו בשלב בו ניתן לדון בדיות הראיות במישור הלכאורי בלבד"** (סיטבון, 796).

33. סעיפים 21 ו- 26 לחוק לאיסור הלבנת הון, כאמור, מאפשרים למשיבה לעתור לחילוטו של רכוש בשווי רכוש, שנעברה בו עבירה (עניין סיטבון, וראה גם ע"פ 2010/12 מדינת ישראל נגד מיכאלי, תק-על 2012 (1) 6054). ולבית המשפט סמכות עתידית לצוות על חילוט רכוש בשווי פירות העבירה, וזאת, כאמור ואני שב ומדגיש, אף אם אין להראות קשר ישיר, שלפיו הרכוש המחולט הושג במישרין כתוצאה מביצוע עבירה. .

בדנ"פ 3384/09 אריה אברם נ' מדינת ישראל, תק-על 2009 (3) 1832 נקבע כי מסלול התפיסה לפי החוק הנ"ל והמסלול הקבוע לפי הפקודה, הינם מסלולים מקבילים, חלופיים, והמשיבה רשאית לעבור

מהמסלול של הפקודה אל המסלול של החוק, גם במהלך ההליך הפלילי (ראה גם עניין סידס).

מדובר בשתי דרכים מקבילות, שאינן מוציאות זו את תחומה של זו.

34. כאשר אין בפניי סד זמנים ברור, כאשר יעבור פרק זמן נכבד עד שמאן דהוא, יגבש את החלטותיו, יערך שימוע, יוגש כתב אישום, אם יוגש, תתקבל החלטה חילוט סופית, זהו פרק זמן ארוך, שבמסגרתו עומד החשוד, המבקשים שלפניי, כשחזקת החפות לנגד עיניהם, בעוד זכויותיהם הקנייניות נפגעות קשה. בייחוד בשים לב לעובדה כי הרכב אשר נתפס רשום על שם המבקש 1, שאין כל מחלוקת כי אינו חשוד בפרשייה.

35. בבואו של בית המשפט להכריע בשאלת שחרור תפוס, יש לערוך איזון שיש בו מחד, להבטיח למשיבה את האפשרות לחילוט עתידי, ומנגד יש להבטיח כי המבקשים לא יסבלו מאסון כלכלי בלתי הפיך או מפגיעה בלתי מידתית בזכות הקניין שלהם.

36. אשר על כן מצאתי להיעתר לבקשת המבקשים בחלקה ולהורות על שחרור התפוסים בתנאים הבאים:

א. **באשר לרכב -** עיינתי בנספח 11 לדוח הסודי שהוגש לי וישנה ראייה, לפחות לכאורה כי נעשה ברכב שימוש לביצוע עבירה, אשר על כן, מצאתי לשחרר את הרכב בכפוף לכך שיוטל על כל רכב עיקול לטובת המשיבה, כמו כן, המבקשים יוציאו פוליסת ביטוח מקיף על כלי הרכב לטובת המשיבה וכן יפקידו סך של 50,000 ₪ שהינו כ- 30% מערכו של הרכב כיום, לאחר הפחתת השעבוד, בידי המשיבה.

ב. **באשר לחשבון הבנק -** אני מורה על הסרת צו ההקפאה על חשבון הבנק שהוטל על המשיב וכן על שחרור סך של 10,000 ₪ שנתפסו מתוך הסך של 17,300 ₪ אשר נתפסו. יתרת הסכום בסך 7,300 ₪ תיוותר מוקפאת.

ג. **תכשיטים -** אני מורה ליחידה החוקרת להשיב לידי המבקשת 5 את כל התכשיטים אשר נתפסו.

37. **באשר לאופנוע** שנתפס, לא מצאתי לשחררו כמו גם לא את הקסדה, ואני מורה כי הם ימשיכו להיות תפוסים בידי המשיבה עד לסיומם של 180 הימים.

בהערת אגב יצוין כי העובדה שהאופנוע רשום על שם המבקשת 2, אמם של המשיבים 3-4 אין כדי להפוך החלטה זו ולהורות כי האופנוע, אשר היה בשימוש האישי של המשיב יועבר לחזקתה.

38. אני מעכב ביצוע החלטתי זו עד ליום 4.8.14 שעה 12:00 על מנת לאפשר לצדדים אם ירצו בכך להגיש ערר על החלטתי.

39. החומר הסודי שהוגש לבית המשפט, מוחזק בכספת בית המשפט ויימסר לנציג היחידה החוקרת.

40. המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, א' אב תשע"ד, 28 יולי 2014, בהעדר הצדדים.